

УКРАЇНЦІВ ВИНИЩУВАЛИ МОСКОВСЬКІ КОМУНІСТИ

ТА НІМЕЦЬКІ НАЦИСТИ.

XX СТ. ПОЧАТОК 30-Х РОКІВ. СЕЛО РОЗДІЛ.

Наше мальовниче село, яких багато на Південному Поділлі, недбало розкинулось по обидва береги невеличкої річки Нетеки та її притоки, що тече з села Розношенці, а бере початок аж в Голочому лісі. В центрі села річка зливається докупи, і це місце з давніх-давен зветься Два Містки. Через них ведеться тісний зв'язок усіх трьох великих частин села розділеного річками.

Широкі долини, покриті верболозом та кучерявими вербами, милують очі людей. Соковита трава, що буйно росте на долинах, служить смачною та поживною їжею для худоби. За 7 км від Роздолу, протікаючи через села Молдовка, Надєждівка та Люш-невата, збагачуючись водами річки, що тече через села Свірнева та Олексіївка, наша Нетека зливається в ріку Південний Буг.

До колективізації Розділ славився своїми працюючими хліборобами. В селі було багато молоді. Роздоляни були співучі, веселі та жартівливі. Вечорами з усіх куточків села линули чудові мелодії українських пісень. Лунали «ухкання» парубків. Дівчата і хлопці намагалися переспівати солов'їв. А чепурні, біленькі хати ховалися в густій зелені буйних садів.

В 1929 році минав період НЕПу. Почалася примусова колективізація селян. То було щось жахливе. Весь свій, политий потом і кров'ю клаптик землі, всю худобу, вола і конячину треба було віддати до колгоспу. А кожний роками, з діда-прадіда, наживав оте своє мізерне селянське добро важкою працею своїх мозолистих рук, часто не досипаючи і не доїдаючи.

За наказом комуністичної влади Кремля почалося безпощадне розкуркулювання заможніших і середніх хліборобів. Їх викидали з рідних хат прямо на вулицю без крихти хліба, відібравши увесь одяг і взуття, конфіскувавши житло і все, що було в хаті, на подвір'ї і на городі.

А в тих селян, котрих не розкуркулили, відібрали усі продукти харчування: витрусили яке тільки було зерно, картоплина чи бурячок,

насіння овочів тощо.

Велика група сільських активістів, до якої належали Зелінський Юзько - «лях», Ровінський Леонід - «льондзар», Іванченко Михайло - «Міхашко», Дудник Хтодот - «Фідя», Рева Гнат - «щуп», «шеник», Дудник Яків - «жеребчик», Степанова Мариня - «кацапка» та інші посіпаки іменем влади і зброї насильно відбирали в людей хатне майно та одяг і розпродували на «торгах» посеред села. А сільська голота – ледарі, злодії, п'яниці та інший люмпен-пролетаріат – за безцінь скуповувала столи, ліжка, лави, стільці, ночви, свитки, кожухи, взуття, хустки, спідниці тощо. По всьому селу – плач, голосіння жінок і дітей, стогін чоловіків... Ватаги активістів ходили п'яні по людських садках та городах з довгими залізними дротами-щупами, штрикали ними землю раз коло разу, намагаючись знайти все, що може бути приховане від радянської влади. Бо з хат, комор, хлівів та горищ повітрушували уже все, що можна було. Від пильного ока активіста не можна було заховати в горщик чи якийсь вузлик жменю квасолі або декілька картоплин для діток, що пухли з голоду, плакали і просили їсточки.

Будучи учнем третього класу Роздільської семирічної школи, я бачив, як активісти під керівництвом голови сільської ради Юзька Зелінського руйнували храм Божий – прекрасну Роздільську церкву, що була побудована в 1910 році. Молотами, ломами, сокирами розбивали образи, іконостас, царські ворота. Рвали вишиті рушники й ризи, ламали хрести й інше церковне майно.

Гнат Рева («Щуп») знімав хрести і спилював церковні бані-куполи. Він був найкращим фахівцем в цій галузі. Пізніше в одному із сусідніх сіл упав з церкви, збиваючи хреста, і забився на смерть. Бані-куполи спочатку підпилювали, а потім за допомогою мотузків розхитували і стягували на землю.

З яким гуркотом і тріском вони падали і розбивалися!!!

Із залишків понівеченої церкви спочатку зробили колгоспний амбар для зерна, потім перетворили його на піонерський клуб, а згодом зруйнували і стіни, і фундамент. Така була при комуністах свобода совісті та віросповідань,

гарантовані сталінською конституцією.

Лише в селі Роздолі понад 50 господарів було розкуркулено, пограбовано, з родинами викинено з рідних хат на вулицю і приречених на голодну смерть.

В кожне українське село з великих міст Росії було прислано представника пролетаріату, так званого 25-тисячника, для контролю за проведенням колективізації та розкуркулення селян і викачки з сіл усіх продуктів харчування.

«Червоні валки» підвід з зерном, відібраним у селян, з прапорами і транспарантами рухалися із сіл до залізничних станцій, а звідти – на Москву, Ленінград та до інших міст Росії...

В усіх роздільських селян-хліборобів відібрали коней, волів, корів, овець і свиней, вози, гарби, увесь сільськогосподарський реманент і утворили спочатку «СОЗ» (соціалістическая обработка землі) - «Червоний Хрест». Правда, він чомусь швидко розпався. Люди розтягнули всю свою худобу й знаряддя назад у свої подвір'я.

Але коли НКВД розстріляло кількох селян – активних учасників спротиву такій колективізації – а зверху влада натиснула сильніше, то було утворено два нових колгоспи: «Перемога» і «13-річчя РСЧА». Це відбулося вже в 1931 році. Після цих безперервних грабунків і тероризування українських селян комуністичною владою в 1932-1933 рр. почався страшний, жорстокий, нечуваний голодомор – геноцид української нації. Непокірну Україну було вирішено знищити фізично. Це – наказ Політбюро ЦК ВКП(б).

Як зараз бачу: по вулицях, попід тинами, під хатами і порожніми хлівами лежали трупи мертвих людей усякого віку. Обличчя розпухлі, руки і ноги – як дерев'яні колоди, животи роздуті. Страшно було дивитися на вмираючих опухлих дітей, жінок, чоловіків, стареньких бабусь і дідусів, деякі з них ще ворушилися, стогнали, кволим голосом просили їсти...

Мені на той час було років 6-7. Ідеш вулицею і жах обгортає – лежить під плотом людина, дуже розпухла, важко стогне, вмирає. Обережно зі страхом

проходиш, тулячись попід протилежний тин, а потім бігом пробігаєш мимо умираючого. Тільки-но проминув цього, дивишся – з другого боку лежить інший, корчиться, мучиться, останні хвилини доживає...

А боязко було тому, що багато було розповідей про те, що траплялися випадки людоїдства. З голоду дехто втрачав глузд. Не пам'ятаючи, що роблять, - вони викрадали, заманювали до себе чужих дітей, не рідко і своїх рідних, й убивали їх і варили в казанах, щоб наїстися і якось вижити.

Важко тепер сказати 10 чи 12 млн. українських селян було винищено цим нечувано жорстоким штучним голодомором. Але було їх декілька сотень тільки в моєму рідному невеликому селі Роздолі померлих з голоду в 1932-1933 рр. на найбагатших у світі українських чорноземах. Мертвих і ще напівживих звозили підводами на цвинтар і гаками стягали в спільні ями-могили і прикривали землею, як попало.

А роздолянина Семена Круця, рідного батька знаменитого силача-важкоатлета, чемпіона України Івана Семеновича Круця, вкинули в яму, задубілого сидячи, на гору мертвих тіл і недбало пригорнули напівмерзлою землею. А ми, школярі, бігали від школи через яр, на цвинтар дивитися, як вітер колише сивим чубом Семенової голови. І цей випадок ще добре пам'ятають мої ровесники-школярі. Вище нашої хати, через дорогу, жив активіст Фідя. У нього було троє дітей – моїх ровесників. Я іноді забігав до них побавитися. В їх хаті часто сходилися сільські активісти, Фідеві друзі, - пограти в карти, розпивати самогон. Уся та компанія запекло, дуже азартно грала в карти, не перестаючи курити цигарки махорки закрученої в листки паперу з порваних церковних книг. Страшенно матюкаючись гидкою московською лайкою, запивали стаканами каламутний самогон, наливаючи його з великого баняка, що був на столі. В хаті завжди висіла хмара густого, аж темного диму. Електрики тоді ще не було. Хата освітлювалась великими, товстими як дишель свічками, пограбованими з церкви. Всі ці оргії відбувалися в той час, коли рідне село стогнало, корчилось, гинуло від голодної страшної смерті. Кому це вдавалось, залишав умираюче село, і тікав до міста, куди очі дивилися.

Колись квітуче село Розділ почорніло, обезлюдніло. Стало багато порожніх хат, наскрізь відчинених перекошених воріт, зруйнованих парканів і тинів. Подвір'я, садки заростали бур'янами, глухою кропивою. Родючі фруктові дерева вирубувалися для опалювання своїх домівок тими, кому якимось пощастило вижити. В хати розкуркулених селян переселилися комуністи-активісти розкуркулювання, колективізації, руйнівники святинь, грабіжники, сексоти-донощики й убивці односельців голодом. Після жахливого 33-го року деяких дітей, що дивом вижили, а їхні батьки повмирали, зібрали в сирітські притулки при колгоспах.

А в школі учням почали давати так звані «гарячі сніданки». Це була тарілка супу, в якій де-не-де плавала ячмінна чи кукурудзяна крупинка або шкаралупка з мерзлої картоплини. До школи мама клала в торбинку з домашнього полотна шматочок печеного буряка разом з книжкою і зошитом з грубого паперу з остюками. Це – на обід своїй дитині. Цим печеним буряком доводилося поділитися з сиротами з колгоспного притулку. Бо не будеш же їсти його сам, коли на тебе дивляться сумні, голодні очі однокласника-сироти.

Потім наше село часто відвідував «чорний ворон» з енкаведистами. Це арештовували «ворогів народу». Брали вдень і вночі. Забирали з хати і з поля. Так взяли зовсім неписьменного селянина - пастуха сільської череди Войтенка Пантелея за доносом сусіда, що був агентом НКВД, Соколовського Сергія. Вночі, з рідної хати, забрали у «воронок» Барчука Ладька Климового, Стаха Івана Лук'якового. Цих усіх трьох розстріляли в Одесі, Короташа Лавра і Коропа Хтодота замордували на смерть в Умані. Ковалю Олексу Іванового вивезли аж на Колиму, там і загинув у 1936 році. Подібних розправ було багато в селі Роздолі. Усіх уже не пам'ятаю.

Я довідався від родичів, що Стаха Івана арештували в рідній хаті. При арешті дуже били, ламали і викручували руки. Конфіскували хатне майно, одяг. Озвірілі енкаведисти знущалися над Івановим батьком за доносом сільського комуніста Андрія Кирилюка.

Молодого учителя математики, якого дуже любили учні школи і

поважали старші односельчани, Василя Трищинського арештували прямо таки в залі зимової учительської конференції і засудили на 10 років позбавлення волі начебто за причетність до СВУ. Відбувши кару в сибірських концтаборах, він повернувся в рідне село в 1947 році з підірваним здоров'ям. Усі вчительські документи знищені. Знову довелось йому закінчувати вечірню середню школу та Одеський педагогічний інститут. Декілька років ще попрацював на своїй улюбленій педагогічній роботі. Помер, бідолаха, похований в с Роздолі.

А скільки інших моїх односельчан закатувала комуно-московська влада ще до початку Другої світової війни! Скільки сиріт і вдів продовжували своє важке життя в сльозах і злиднях.

А в школі учителі були змушені втовкмачувати в дитячі голови те, що ми – найщасливіші діти на світі. Що батько всіх народів тов. Сталін день і ніч піклується нами, придумує, як би це зробити нас ще більш щасливими дітьми.

В усіх класах лунала пісня на уроках співів «Із-за гір, та з-за високих сизокрил орел летить...» на слова Максима Рильського. Звучали вірші «Людина стоїть в зореноснім Кремлі...» Володимира Сосюри, «Партія веде» Павла Тичини та інші.

Прозові твори були про «героя», піонера Павлика Морозова, що доніс органам НКВД на рідного батька і дядьків, що вони заховали хліб від влади і їх розстріляли. Про Олексія Стаханова і Марію Демченко...

Аж хрипли від пісні «Широка страна моя родная». Нас одурманювали також у тому, що «героями» України є лише Котовський, Дзержинський, Фрунзе, Чапаєв, Будьонний, Ворошилов та всякі комуністи. А Іван Мазепа, Орлик, Петлюра, Грушевський та всі інші українські націоналісти – то є вороги нашого народу.

Почалася війна 22 червня 1941 року. Уже через місяць часу до нас прийшли нові «визволителі» - німці. Забирали зерно, худобу для Великого Рейху. Вивозили молодь на каторжні роботи до Німеччини. Колгоспів не розпустили, а лише дали нову назву «громадське господарство». Тому, що із спільної комори легше було грабувати українське добро.

У с. Роздолі німці розстріляли трьох селян: Караташа Михайла, Ковалю Федора і Дудника Фідо. Перших двох за належність до ОУН, а третього – як активіста розкуркулювання.

Тоді свідоміші люди зрозуміли, що ми, українці, повинні мати свою, ні від кого незалежну Українську Державу і бути господарями на своїй рідній землі, а всі ці визволителі і «старші брати» усіма засобами намагаються підкорити Україну і утримувати її в своїх пазурах, щоб безперешкодно визискувати наші природні багатства і людські ресурси.

Ми бачимо, що Москва, Варшава і Берлін протягом століть борються за те, щоб Україна була їх колонією, а українці – німими рабами. Вони безпощадно винищують усіх свідомих і непокірних українців.

Зрозумівши, що і нові «освободителі» - німці прийшли на Україну лише для того, щоб грабувати, ми вирішили почати боротьбу проти будь-якого окупанта. В селі було створено осередок ОУН. Членами організації були: Коваль Андрій - 1922 року народження, Короп Карпо - 1923 р.н., Коваль Петро - 1921 р.н., Короп Василь - 1924 р.н. та Караташ Володимир - 1926 р.н. Це було ядро з п'яти хлопців. Крім цього у кожного із нас були групи симпатиків ОУН. Ми проводили збори осередку, розповсюджували серед населення літературу антинімецького та антикомуністичного змісту, газети, журнали, книги. Вели усну пропаганду, просвічували селян в націоналістичному питанні, що ми – українці, діти цієї землі, повинні мати свою ні від кого незалежну Українську Державу. А Москва, Берлін та Варшава воюють за те, щоб Україна була їх колонією, а українці – рабами. Вони знищують усіх свідомих українців. А ми ж маємо свою багату історію, культуру. Прикладів та аргументів багато. З Західних областей України до нас надходило дуже багато націоналістичної літератури.

Нашим надрайоновим провідником спочатку був «Байда» - Лисенко Іван, родом в Дніпропетровщини, а потім його кудись перевели, а надрайоновим призначили «Голуба» - Ковалю Андрія із Роздолу. Це була дуже розумна людина, надзвичайно працездатна, енергійна. Андрій віддавав усі свої сили,

знання, енергію за волю України. А потім, у травні 1944, життя віддав у свої 22 роки за щастя свого народу.

Був оточений в шалаші під с. Вербове і вбитий енкаведистами та «стрибками». Його убивця, стрибок того ж села, отримав грамоту райкому компартії. В районах Гайворон, Ульянівка, Голованівськ, Гайсин діяло дві сотні УПА в час німецької окупації. Їх командирами були «Сталевий» і «Чорнота». Сотні були пропагандистські, одночасно і бойові. Мали декілька сутичок – боїв з німцями. Були і жертви.

Своєрідною січчю стала агрошкола села Лебединка. Там кувалися українські патріотичні кадри, проводився вишкіл борців за волю України. Німці, як і московські комуністи, безпощадно винищували всіх свідомих українців. Всі вороги хочуть зробити з вас німих рабів. Але війну програли через свою загарбницьку, расистську, людиноненависницьку політику. Мільйони червоноармійців не хотіли воювати за безглузді комуно-московські ідеали, здавалися в полон, а коричневі людожери виморювали їх голодом в концтаборах для військовополонених.

Весною 1944 року в наш район знову вступили червоні «освободітелі». І відразу ж, на другий день, після того як прогнали німців, польові військкомати мобілізували до Червоної Армії всіх чоловіків і молодих хлопців включно по 1925 рік народження. Не зважали на те, що в декого не було одного ока чи одна нога була коротша від другої. Всіх – на фронт! І оцих селян, не обмундированих, не навчених військовій справі, дуже погано озброєних зразу ж, через декілька днів погнали під німецькі кулемети на явну смерть.

Багато наших земляків загинуло уже під Гайвороном, Ананьєвим, Балтою. За спинами новобранців стояли до зубів озброєні «заградбатальйони» енкаведистів. І коли хто зробив крок вліво чи вправо або спіткнувся, то його вбивали на місці пострілом в спину. Так було винищено під маркою війни сім мільйонів молодого квіту української нації. Нещасні матері і дружини в селах отримували лише повідомлення-похоронки «погіб смертю хорбрых». Отак поводитися з нами, на нашій святій землі як червоні, так і коричневі «освободітелі».